

Beeldteken

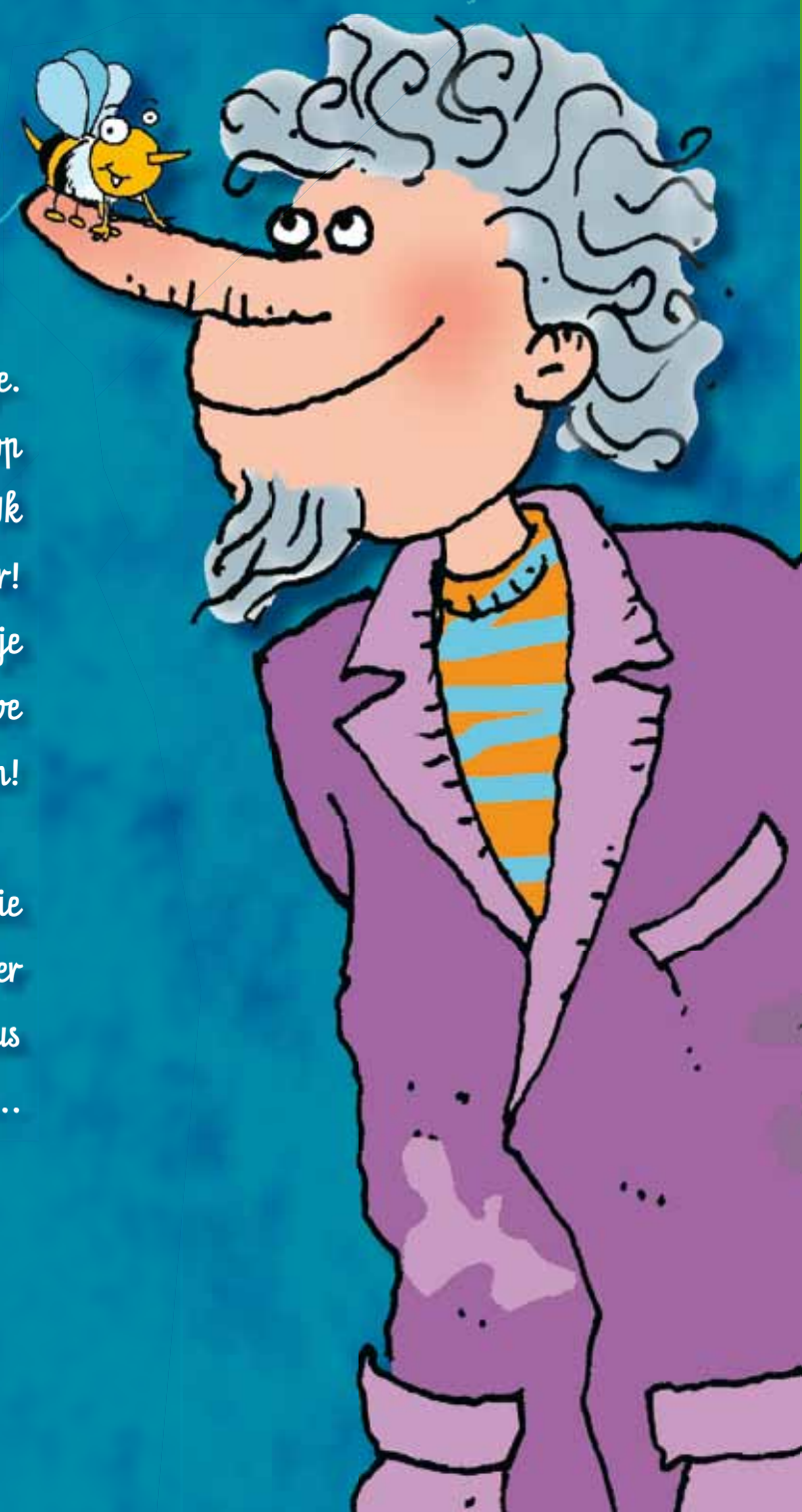
Een ontdekkingstocht met
verschillende opdrachten ligt voor je.
Voor elk bezoek een ander thema.
Zo raak je nooit uitgekeken.

Hallo! Ik ben Muzzé. Ik ben een bijtje.

De grote mensen hebben het museumspel naar mij genoemd... omdat ik het zo heerlijk vind om op deze manier telkens weer nieuwe dingen te ontdekken! En daar ben ik echt wel wat trots op. Ik woon hier in het park, in een bijenkorf heel hoog in de hoogste boom. 't Is hier echt super! Ik heb een reuzegrote tuin, om jaloers op te zijn. En er is hier altijd wat te zien en te beleven, je vindt me dus niet vaak thuis. Ik ontdek in het park altijd weer iets nieuws. Ik zie steeds nieuwe gezichten: oude mensen, jonge mensen, dikke, dunne, kromme, rechte... en ook vééél kinderen!

Enne, dit is August, zo heet mijn held. Hij is een kunstenaar. August maakt beelden, die grote, logge dingen hier in het park. Hij kent er werkelijk alles van, en is altijd blij als hij er mij over kan vertellen. Elke dag breng ik een bezoekje aan zijn atelier. Ik nestel me op zijn neus of zet me op een steen terwijl August werkt en spannende verhalen vertelt over zijn beelden...

Eventjes overlopen...

August en ik hebben in het park, vijf -oude en nieuwe- beelden voor jullie uitgekozen. Elk beeld heeft een eigen taal.

Benieuwd of je het kunt lezen. Hieronder vind je een overzichtje van de opdrachten die je helpen

net zo slim te worden als August enne ... als mij natuurlijk

1

Beeldteken

Je leert het thema al een beetje kennen.

p. 2 - 3

2

Zoekopdracht

Je gaat op zoek naar de beelden. Je begint met beeld A. Daar doe je alle opdrachten.
Herhaal dit voor de 4 volgende beelden.

p. 5

3

Beter kijken

Een beeld zit soms anders in elkaar dan je op eerste zicht zou denken. Dit ontdek je via de detailkaarten

p. 5

4

Materiaal

Het materiaal heeft invloed op het beeld... In het koffertje zitten allerlei verschillende materialen.
Betast, weeg en vergelijk eens...

p. 6

Lees meer hierover.

p. 7

5

Weet je graag wat meer?

Lees de leukste weetjes over deze beelden.

p. 6

p. 8 - 9

6

Geef je eigen mening

p. 10 - 11

7

Tot slot

Heb je alle beelden ontdekt, dan hebben we nog wat leuke opdrachten.

Beeldteken

August, kom snel! Er staat graffiti gekliederd op het gebouw aan de inkom van het park!"

"Graffiti?" mompelt August. Hij rent naar buiten. Op het gebouw staat iets geschilderd. Zinnen.

August begint heel hard te lachen. "Dat is geen graffiti, dat is een beeld!"

"Een beeld? Op een muur? Met zinnen?" Muzzzé snapt er niets van.

"De kunstenaar heeft beeldtekens gebruikt" legt August uit.

"Beeldtekens? Wat zijn dat?" vraagt Muzzzé ongeduldig.

"Beeldtekens zijn figuren met een betekenis" legt August uit. "Daarmee kun je iets vertellen of uitleggen."

"Zijn letters ook beeldtekens?" vraagt Muzzzé.

"Inderdaad" antwoordt August. "Want met letters kun je woorden vormen, en daarmee kan je een verhaal vertellen.

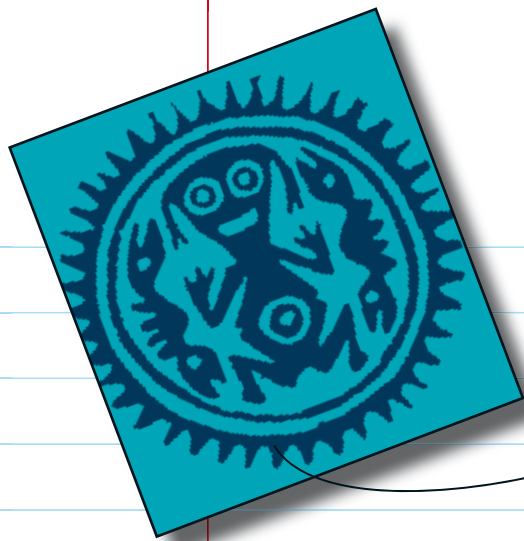
Zoals op het beeld dat je hebt gezien."

"En kijk hier eens" zegt August. "Dit is een reliëf. Dat is een beeldhouwwerk op een vlakke achtergrond. Er staan figuren op. Die vertellen een verhaal."

"t Doet me een beetje aan een stripverhaal denken" zegt Muzzzé.

"Dat heb je goed gezien" lacht August. "Daar vertellen de verschillende plaatjes ook een verhaal."

pictogram

beeldverhaal

"Ik vind strips leuk" zegt Muzzé "maar dit reliëf vind ik nog leuker."

"Oh ja? Waarom dan?" vraagt August nieuwsgierig.

"Nou, da's toch simpel? Hier hoef ik zelfs de tekstballonnetjes niet te lezen!"

Yesss, dat is spannend. Zelf een taal bedenken met beelden of tekeningen. Dit heb ik al vaak gezien: ik van jou.

Maar zelf heb ik deze bedacht: ik vlieg naar

Ha, ha... herken je mijn huis?

Heb je er zin in? Hier is al een eerste opdracht.

Bedenk zelf een korte zin. Vervang één woord door een tekening. Veel plezier!

Hé, gaan jullie mee op ontdekkingsstocht? August heeft mij alvast reuze nieuwsgierig gemaakt. Vergeet niet nog even de museumregels door te nemen. (Kijk maar op het rek.)
Daarna kunnen we samen ongestoord op stap, om de beelden rond het thema 'beeldteken' te ontdekken...

Oh ja... August en ik hebben heel hard gewerkt
om dit koffertje voor jullie te maken...
Willen jullie ons helpen?
Tracht het dan onderweg zo mooi
en proper mogelijk te houden!!!!

Elk thema heeft een kleur. Voor 'beeldteken' is dat turquoise. Deze kleur vind je terug bij de gekozen beelden op het titelbordje.

Zoekopdracht

Start met je ontdekkingstocht

en ga op zoek naar beeld **A**. De plattegrond (zie achterflap) helpt je alvast in de goede richting.

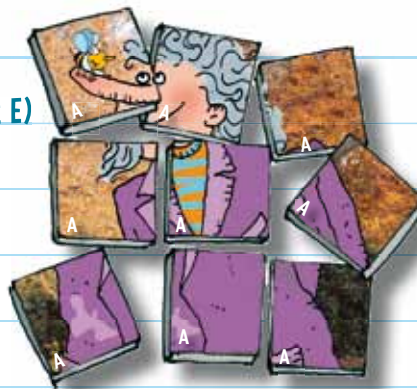
Zoek het juiste beeld met de puzzel of de woordenkaarten.

1/ Hou je het graag eenvoudig?

Maak dan de puzzel **A**

Van elk beeld (van beeld A tot en met E)

heb je 9 puzzelstukjes.

2/ Maak je het graag wat moeilijker?

Hou dan de puzzel voor later en

ga op zoek naar beeld **A**

aan de hand van de woordenkaarten **A**

Heb je een ander beeld gevonden? Dit hoeft niet fout te zijn...

Leg eens uit waarom je dit beeld gekozen hebt.

Heb je het beeld gevonden? PROFICIAT! Nu is het tijd om het beeld eens echt goed te bekijken...

August en ik hebben foto's van stukjes van de beelden genomen. Kan jij deze beelden terugvinden in het park?

Beter kijken

Neem de detailkaartjes van het beeld **A** waar je bij staat. Vorm enkele kleine groepjes.

Elk groepje krijgt een kaart. Kan je het detail terug vinden?

Oh ja... ontdek bij de beelden of er pictogrammen, figuren of woorden zijn gebruikt. Herken je er enkele van?

Materiaal

Op de pagina hiernaast vind je hierover meer informatie!

"Kijk eens goed rond in het park" zegt August op een dag. "Niet alle beelden zijn uit steen gemaakt, zie je dat?"

Ik fladder van beeld naar beeld. "Ik zie het" zeg ik. "Sommige beelden zijn uit ijzer of uit steen gemaakt." "Of uit brons" vult August aan. "Zo is elk beeld weer anders: een stenen beeld ziet er helemaal anders uit dan een beeld in ijzer."

Weet je graag wat meer?

'Over al die beelden valt natuurlijk nog heel wat meer te vertellen' zegt August.

'De leukste dingen heb ik opgeschreven. Die vind je wat verder in het boek op p. 8 & 9.

Misschien vertelt je juf of meester er wat meer over!'

Geef je eigen mening

Wat vind je nu van dit eerste beeld?

Als jij dit boek kon openslaan, welke tekeningen zou je er willen in zien?

Laten we dan nu op zoek gaan naar de andere beelden op het grondplan.

Zet je zoektocht voort naar beeld B (en later C & D & E) en herhaal de opdrachten bij elk beeld...

Beeld ALawrence
Weiner**BAKSTEEN****Beeld B**Kubach-
Wilmsen**la spezia
MARMER****Beeld C**Giacomo
Manzù**BRONS****Beeld D**Matt
Mullican**ARDUIN****Beeld E**Harald
Klingelhöller**basalt
LAVASTEEN****BASALT LAVASTEEN**

Een reliëf is een beeldhouwwerk met een vlakke achtergrond. Een beetje zoals een stripplaatje. De kunstenaar neemt een vlakke steen en tekent er met potlood een tekening op. Rondom de tekening kapt hij een laagje steen weg. Zo ligt de tekening hoger dan de achtergrond. Daarna werkt de kunstenaar de tekening verder af.

- Bij welk beeld heb je een reliëf gezien? Zoek het materiaal ervan in het koffertje.
- Zijn alle beelden in steen een reliëf? Welke niet?

- Bedenk een ander materiaal voor het beeld van Matt Mullican (beeld D). Zou het bv. op papier een ander gewicht krijgen?

Bij een reliëf heeft het beeld alleen maar een voorkant. Bij een gewoon beeld heeft het beeld ook een achterkant en zijkanten. De kunstenaar kapt dan de steen helemaal rondom af om het beeld te maken.

- Bij welke beelden zie je dit? Zoek het materiaal ervan op in het koffertje.
- Wat heeft de kunstenaar eerst gedaan om beeld E te maken? Merk je dat het beeld gestapeld is?

BAKSTEEN

Kunstenaars zijn steeds op zoek naar nieuwe materialen om beelden te maken. Steen en brons worden vaak gebruikt, maar ook metaal, of zelfs baksteen.

- Bij welk beeld gebruikte de kunstenaar baksteen?
- Hoe heeft de kunstenaar het beeld gemaakt?
- Probeer de plattegrond te tekenen.

ARDUIN

Een stenen beeld voelt niet altijd hetzelfde aan. De kunstenaar kan het beeld ruw laten of juist heel glad maken. Dat doet hij door de oppervlakte van het beeld te schuren.

- Welk beeld is gemaakt uit arduin?

BRONS

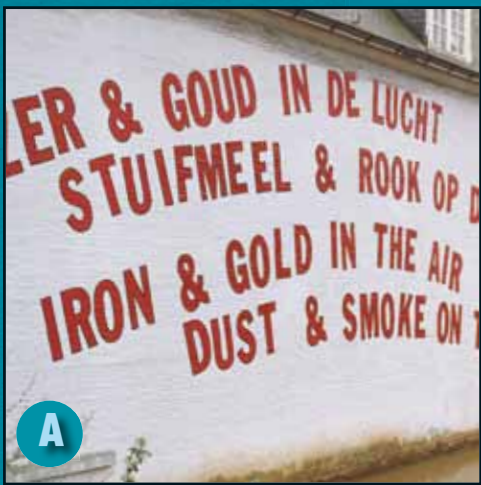
Als de kunstenaar een reliëf in brons wil maken, maakt hij het beeld eerst in klei. Daarna legt hij een dikke laag gips over de klei. Hij draait het beeld om en haalt de klei uit het gips. Het gips heeft nu een mooie afdruk van het beeld. De kunstenaar giet warme was in het gips. De was koelt af en stolt.

De kunstenaar brengt het wassen beeld naar de bronsgieter. Die bedekt het beeld met een vuurvaste laag gips en stopt het in de oven. De was wordt warm en vloeit weg uit de vorm. De bronsgieter giet nu vloeibaar, gloeiend heet brons in de vorm. Het brons koelt af en wordt steenhard. De bronsgieter neemt de gipsen vorm weg en de kunstenaar werkt het beeld verder af.

MARMER

Marmer is een steensoort die je vindt in de natuur. Vroeger gebruikte men het als bouw materiaal. Ook kunstenaars werken ermee. Je kan marmer heel fijn afwerken.

- Heb je marmer gevonden in het koffertje?

Lawrence Weiner, WIND EN DE WILGEN, 1995

(materiaal = baksteen) Middelheim hoog

Als je een verhaal leest, probeer je je voor te stellen hoe de hoofdpersoon eruit ziet. Dat gebeurt ook bij dit beeld. Het toont je geen voorstelling, enkel een idee ervan. De kunstenaar ziet zichzelf als bedenker. Als toeschouwer mag je er zelf een vorm bij verzinnen.

Deze Amerikaanse kunstenaar werkt alleen met teksten. "Geen taal, dan ook geen kunst" zegt hij. De tekst maken vindt hij het belangrijkste. Hijzelf of ook iemand anders kan die tekst overschrijven. Want als een beeld eenmaal in je hoofd zit, vergeet je het niet meer.

Kubach-Wilmsen, STENEN BOEK, 1980

(materiaal = marmer) Middelheim hoog

De Duitse kunstenaar Wolfgang Kubach werkt samen met zijn vrouw Anna-Maria Wilmsen. Het werk dat ze samen maken ontstaat via de taille direct. Dat wil zeggen dat ze vooraf geen tekening of maquette hebben gemaakt. Ze hebben wel een idee hoe het beeld eruit moet zien. De vorm van het beeld ontstaat langzaam terwijl ze in de steen kappen.

Een boek kan veel vertellen. Het kan bv. de hele geschiedenis van de aarde en de mensen vertellen. Dit stenen boek geeft je de kans om het opnieuw te lezen. Een boek neem je altijd in je handen en leest het met je ogen. Maar hier is het anders: dit boek neem je vast met je ogen en met je handen 'lees' je

Giacomo Manzù, KRUISIGING EN GRAFLEGGING, 1950

(materiaal = brons) Middelheim hoog

De echte achternaam van deze Italiaanse kunstenaar is Manzoni. Als kunstenaar heet hij Manzù. Hij heeft een reliëf gemaakt. Bij kerken zie je ook vaak reliëfs tegen de muren. Het werk laat het lijdensverhaal van Christus zien. Als je dit verhaal kent, herken je de figuren. Dan kan je het lezen zoals een stripverhaal. De kunstenaar heeft de figuren

heel eenvoudig uitgebeeld, bijna menselijk. Hij wilde hiermee vertellen dat hij tegen het Italiaanse regime was, dat zo brutaal regeerde tijdens de 2de wereldoorlog. Deze kunstenaar heeft niet alleen reliëfs gemaakt. In het park ontdek je ook andere beelden van hem.

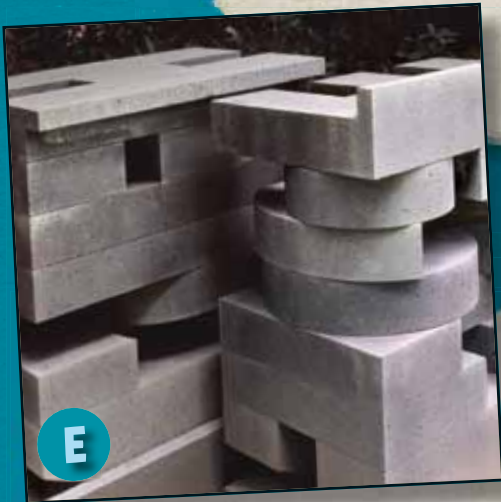
Deze Amerikaanse kunstenaar wil via zijn werk een ordening in de wereld voorstellen. Hij maakt hiervoor eenvoudige beeldtekens die we kunnen 'lezen'. Dit kun je vergelijken met pictogrammen. Dit zijn beeldtekens die je kent: de uitgang - de lift - het toilet. Je vindt ze bij de trein of de bus, het restaurant, je school. Op deze manier

maakt Matt Mullican de wereld eenvoudig, de pictogrammen vereenvoudigen de wereld. Onnodige details worden weggelaten.

De kunstenaar vindt het boeiend te zien wanneer iets betekenis krijgt. Je ziet een stuk papier en je gooit het weg. Maar het stuk papier houd je bij als je er de foto van je mama op ziet. Voor jou wordt het een teken.

D

E

Harald Klingelhöller,
DIE FURCHT VERLÄSST IHREN GEGENSTAND UND GEHT ÜBER IN HASS. 1993
(materiaal = basalt lavasteen) Middelheim laag

Deze Duitse kunstenaar gebruikt letters voor zijn beeld. Hij stapelt alle letters van de titel van het werk: "de vrees laat zijn object in de steek en gaat over in haat". Het object is het beeld. Het vertelt je weinig over zijn betekenis. Je ziet een stapel waarbij de letters door elkaar liggen. De 2 letterstapels vertellen daardoor ook geen

verhaal. Het beeld lijkt wel een raadsel.

Het werk staat op de grens tussen het grasveld en de struiken. Ze staan er als een afbakening. Baken jij jouw speelterrein wel eens af met tekens? Dan weet je precies wat deze kunstenaar doet.

Tot Slot

Op welke verschillende manieren heb je een beeldteken gezien?

Makkelijk:

- Maak samen met de leerlingen een teken of pictogram als afspraak dat je laat zien om bv. naar het volgende beeld te gaan.

Moeilijk:

Welke kleurcontrasten ken je?
Kleur beide tekeningen anders in. Merk je het effect van beide kleuren?

*Heb je tijd over?
Vergelijk de beelden.*

Associaties:

Lawrence Weiner (beeld A) roept associaties op via flarden tekst, Kubach-Wilmsen (beeld B) via het beeld.

Geschiedenis:

Giacomo Manzú (beeld C) koppelt het Christusverhaal aan het menselijk lijden in de oorlog. Lawrence Weiner (beeld A) heeft ook herinneringen aan de oorlog. Zijn tekst kan verwijzen naar een vliegtuig in de lucht tijdens de oorlog.

Herinnering en realiteit:

Lawrence Weiner (beeld A) roept losse beelden op vanuit je geheugen. Matt Mullican (beeld D) plaatst zijn pictogrammen aan de waterkant. Het teken kan betekenis geven aan een brug, het water, een beekje.

Letters:

Lawrence Weiner (beeld A) bedoelt niets specifiek, hij tovert flarden van beelden. In je herinnering bestaan veel van deze flarden die je zelf creatief gebruikt. Harald Klingelhöller (beeld E) maakt ons duidelijk dat je het beeld niet kunt ontcijferen.

Hé, jullie daar...

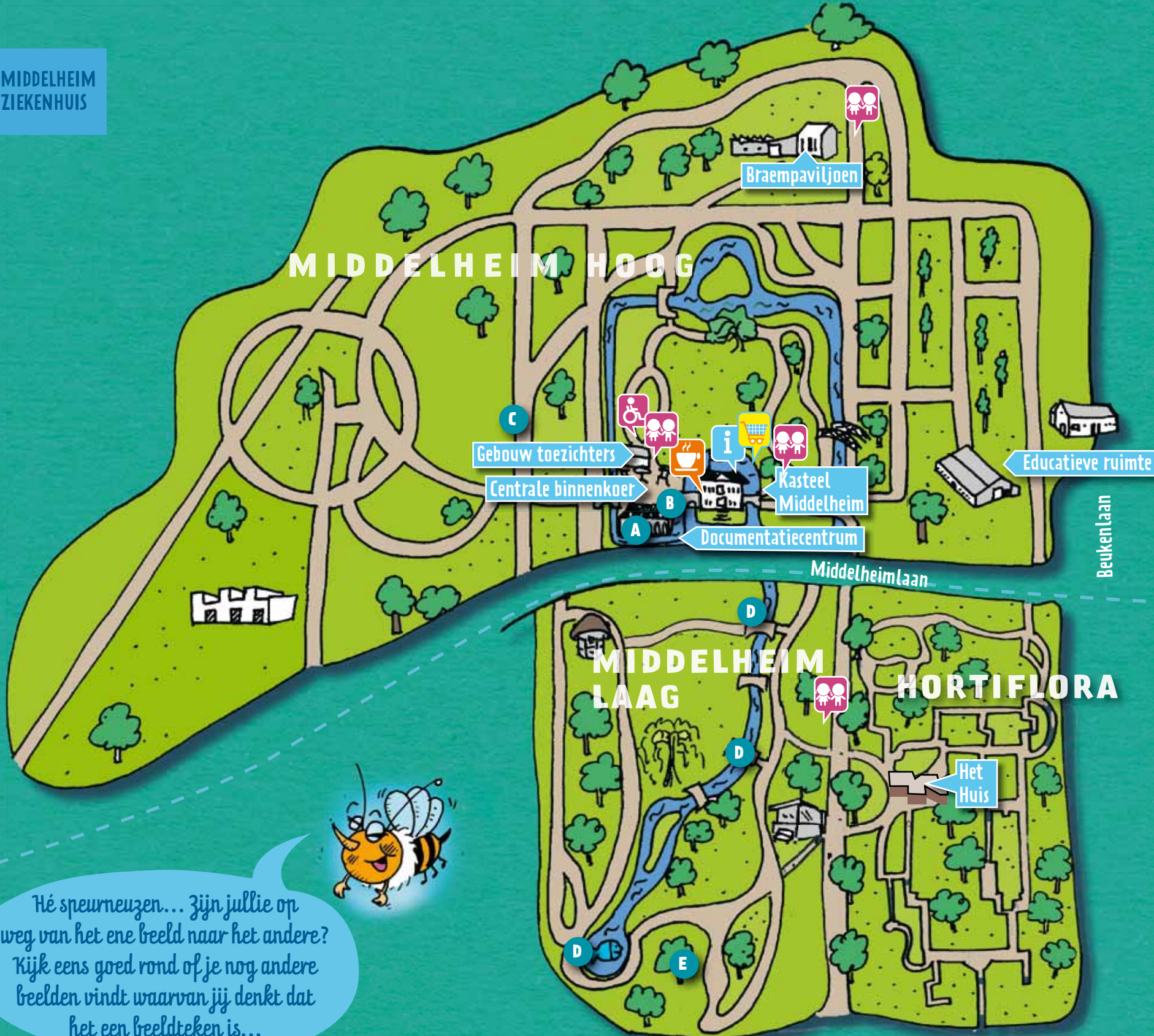

Hopelijk vonden jullie het hier even leuk als ik...

Mag ik nog even iets vragen?
Laten jullie het spel terug in een perfecte staat achter?
Zo kunnen de volgende bezoekerjes ook van het spel genieten!

Hopelijk tot later!

MIDDELHEIM HOOG

Hé speurneuzen... Zijn jullie op
weg van het ene beeld naar het andere?
Kijk eens goed rond of je nog andere
beelden vindt waarvan jij denkt dat
het een beeldteken is...